

Riskbedömningar och egenkontroll

Karin Kannesten
DGE Mark och Miljö AB

Egenkontrollförordningen

- **6 §** Verksamhetsutövaren skall fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet av undersökningar och bedömningar skall dokumenteras.

Inträffar i verksamheten en driftsstörning eller liknande händelse som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön, skall verksamhetsutövaren omgående underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

-
- Val av metodik
 - Checklistor
 - What-if analysis
 - Risk och tillförlitlighetsanalys, HAZOP
 - Felfunktion- och effektanalys, FMEA
 - Felträdsanalys, FTA
 - Händelseträdsanalys, ETA
 - Preliminär riskanalys/grovriskanalys

Grovriskanalys

- **Metoden används för att översiktligt identifiera värdera riskkällor.**

Objekt	Skadehändelse	Orsak	Konsekvens	Riskvärdering	Åtgärdsförslag
Oljecistern	Läckage	Påkörning	Förorening av mark	S K R	Påkörningsskydd

Konsekvens

	1. Små konsekvenser	2. Lindriga konsekvenser	3. Stora konsekvenser	4. Mycket stora konsekvenser	5. Katastrofala konsekvenser
Risk för miljöskada	Ingen eller ringa risk för miljöskada	Liten risk för miljöskada	Måttlig risk för miljöskada	Stor risk för miljöskada	Mycket stor risk för miljöskada
Sanering/Utbredning	Enkel sanering, Utsläpp till invallning	Enkel sanering, Utsläpp till asfalt/hårdgjord yta. Ingen risk för vidare spridning.	Sanering, stor utbredning. Finns risk för att nå mark och vatten	Svår sanering, Utsläpp till mark och vatten	Svår sanering, Spridning större än till enbart närområde
Markförorening			mindre markförorening, <25 m ³ jord	måttlig markförorening, 25-100 m ³ jord	omfattande markförorening, > 100 m ³

Riskmatris

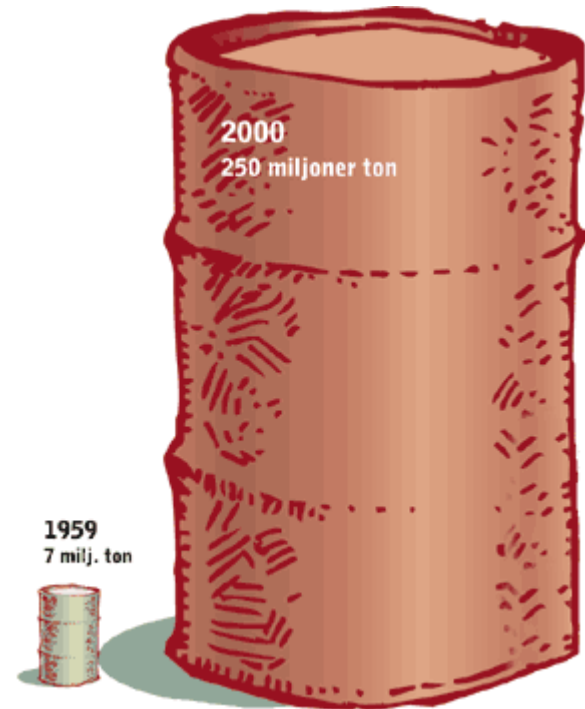
		KONSEKVENSKLASS				
		1. Små	2. Lindriga	3. Stora	4. Mycket stora	5. Katastrofala
SANNOLIKHETSKLASS	5. Mycket stor sannolikhet	5	10	15	20	25
	4. Stor sannolikhet	4	8	12	16	20
	3. Sannolikt	3	6	9	12	15
	2. Mindre sannolikt	2	4	6	8	10
	1. Mycket osannolikt	1	2	3	4	5

- Tips!

- Vid genomförandet ta med personal med kunskap om verksamheten, kunskap om riskanalys metoden och verksamhetsansvarig.
- Missa inte att följa upp de åtgärder som identifierades!
- Glöm inte de "mjuka frågorna"
- Ta fram rutin för riskanalyser

Kemikalier

- Man gissar att det finns omkring 15 miljoner kemikalier i världen idag.
- Vi känner till något om miljöeffekterna hos max 10% av alla använda kemikalier.

Riskbedömning

- En verksamhet som använder kemikalier är skyldig att göra riskbedömningar både avseende hälsa och miljö enligt arbetsmiljöverkets författningar och miljöbalken med följd lagstiftning.

Kemikalieförteckning

- En kemikalieförteckning enligt FVE skall innehålla uppgifter om:
 - Produktens eller organismens namn,
 - Omfattning och användning av produkten eller organismen,
 - Information om produktens eller organismens hälso- och miljöskadlighet, samt
 - Information om produktens eller organismens klassificering med avseende på hälso- eller miljöfarlighet samt brand- och explosionsfarlighet

En mer detaljerad kemikalieförteckning än vad som krävs enligt FVE är dock bra för att skaffa sig kunskap om de kemikalier som används och uppfylla andra lagkrav så som kunskapskravet mm.

Produktval

- Produktvalsprincipen som är en av miljöbalkens allmänna hänsynsregler innebär att man skall välja sådana produkter som är minst skadliga för hälsa och miljö.
- Arbetet med produktval kan delas upp i flera steg:
 - Ta reda på miljö- och hälsofarliga egenskaper mha SDB och PRIO, kandidatlistan mm
 - Vilka produktalternativ finns och vilka är riskerna med dessa?
 - Jämför produkterna med varandra
 - Gör ett aktivt val!

Innan en kemikalie förs in i verksamheten gör en bedömning ur miljösynpunkt!

Föroreningar vid sågverk

- **Branschtypiska föroreningar:**

- Koppar, krom arsenik (CCA)
- Kreosot
- Klorfenoler, dioxin
- Bekämpningsmedel, DDT och lindan

- **Risker:**

- Läckage och spill från doppnings- /impregnerings platser
- Upplagsplatser,
- Lagringsplatser för impregneringsvätska, deponeringsplatser för impregnerad bark, spån och flis.
- Oljeföroreningar i mark under gamla lyftanordningar till dopppningar, timmersorteringsbanor och timmertransportörer till sågverken.

Föroreningar vid verkstäder

- **Branschtypiska föroreningar:**
 - Metaller
 - Oljor
 - Färgrester
 - Klorerade lösningsmedel
- **Risker:**
 - Processavlopps- och dagvattensystem samt där hantering och lagring av kemikalier och avfall förekommit.

Hantering och förvaring

- Lassnings/Lossningsytor spilltråg, OA, tätting
- Inomhusförvaring med tätt underlag och utan golvbrunnar
- Ogenomtränglig yta som tål kemikalierna som förvaras
- Invallningar
- Påkörningsskydd
- Spill kan tas om hand. Absol/Tätting
- Utomhusförvaring nederbördsskyddad
- Märkning
- Ordning och reda
- OBS! för brandfarliga ämnen
- Vissa kemikalier ska förvaras åtskilda
- Absorptionsmedel

Hantering och förvaring

